

כנסת ושטח - בונות סדר יום ביחד

נייר עמדה של עמותת כ"ן – כח נשים, 2.8.21

רקע

נושא ייצוגן החסר של נשים במוקדי קבלת החלטות בישראל ידוע ומהווה תופעה מתמשכת וקבועה. לשמחתנו הכנסת הנוכחית מראה כיוון אחר ומבורך עם **10 שרות ו- 10 מנכליות משרדים ממשלתיים**. אך עדיין הפערים בייצוג גדולים ומשמעותיים ביחס לאחוז הייצוג באוכלוסייה. הנתונים ידועים, בכל מרחבי ההשפעה הציבורית:

- שרות בממשלה – 10/34 (29.4%)
- חברות כנסת – 36/120 (30%)
- מנכ"ליות משרדי ממשלה – 10/34 (29.4%)
- יו"ריות ועדה בכנסת – 5/19 (26.3%, כולל ח"כית יפעת שאשא-ביטון)

בשלטון המקומי:

- ראשות עיר – 15/256 (5.8%)
- חברות מועצה/מליאה – 18%
- מנהלות ב-6 התפקידים הבכירים ברשות – 21% (מוצט)

עמותת כ"ן, מזה שנים, כמו גם גופים פמיניסטיים ואחרים שונים מנסים לקדם חקיקה שתביא לשייוון המגדרי המיוחל בהקשרים הפוליטיים. לקח למעלה מעשר שנים כדי להביא לתיקון חקיקה של קבלת מימון מפלגות מוגדל כתמריץ להשמת יותר נשים במקומות ריאליים, ולהביא לבחירתן בפועל של יותר נשים.

סוגית חוקיות מימון מפלגות למפלגות שמדירות נשים עלתה באופנים שונים בעיקר במסגרת ניסיונות החקיקה והעתירות שלנשים חרדיות להיכנס לרשימות של ש"ס ואגודת ישראל. בג"צ פסק שהיה ולא יראה תיקון ושיפור, יידרש לנושא, ללא התייחסות פרטנית ומפורשת. כעת, נערכת בחינת חוקיות רשימות מועמדים ללא נשים.

בעבר, התקיימו ביוזמת עמותת כ"ן מספר ניסיונות לקידום העניין גם בוועדת הכספים, בשיחות עם ח"כ גפני, מפגשים שהפכו לריבים וצעקות.

טענותינו בעבר וגם כיום הן כי למעשה המדינה לא צריכה ולא יכולה בכלל להסכים לממן מפלגות שברשימות המועמדים שלהן אין נשים, בהיות רשימות כאלה לא חוקיות, על בסיס החוק הותיק, חוק שיווי זכויות האשה, תשי"א-1951.

את חוק מימון המפלגות יש להפעיל לאורו של חוק שיווי זכויות האישה, וככל שאין נשים ברשימת המועמדים, הרי שאין הרשימה חוקית, רשם המפלגות לא יכול כלל לאשרה כרשימה חוקית, בהיותה מפירה את החוק הנ"ל, ולכן לא אמור כלל רשם המפלגות לאשר רשימה כזו כרשימת מפלגה חוקית, ומכאן שגם לא יכולה ואף איננה ראוייה רשימה כזו לקבל מימון מפלגות.

האג'נדה של עמותת כ"ן – שיייוון ביצוג היא גם פתרון העל – או הפתרון תקדימי המתחייב כדי לפתור או להקל על רשימה ארוכה של בעיות וסוגיות קשות כפי שעולות בוועדה ובחיינו. נשים במוקדי קבלת החלטות גם ישקפו בפועל שיויוון והוגנות וגם תוכלנה לעמוד על המשמר, גם להביא לשולחנות קבלת החלטות השונים, הפוליטיים והאחרים גישות מגוונות שאינן סטריאוטיפיות.

יש לפעול ביחד חברה אזרחית וכנסת :

1. לקדם העלאת מועדות ציבורית ושיני תודעה ציבורית על התאמתן של נשים לתפקידי מפתח
2. לקדם חקיקה ואכיפה שיווינוית מגדרית של יצוג נשים במוקדי כל קבלת ההחלטות במרחב הציבורי, ממשלתי ועסקי
3. לאתר נשים ולהכשירן ולעודדן להתשלב בתפקידי מפתח אילו ולתמוך בהן בעבודתן הציבורית ובכלל

לטעמנו, **אין יותר זמן להתמהמה**, גם נגמר הצורך בלהסביר שזה כדאי – הכל כבר ידוע, מחקרים כבר נעשו והוצגו בלי סוף בעשרים השנים האחרונות, **וכעת יש לפעול**.

פעולות מומלצות ומיידיות:

1. בחקיקה
 - ✓ לקבוע 50% בדירקטוריונים, כמובן ממשלתיים, ציבוריים ותאגידיים, כולל פרטיים מסדר גודל מסויים ומעלה.
 - ✓ כנ"ל לגבי תפקידים בכירים, ותפקידים בכלל בארגונים ציבוריים, ממשלתיים ואחרים הנסחרים בבורסות, והאחרים.
2. לייסד בחקיקה גוף מנטר בפועל את השיווינויות וההוגנות – אם זו הרשות למעמד האישה אזי יש להציב לה מטרות רחבות יותר.
3. לייסד גופי מעקב ואכיפה בארגונים והמוסדות השונים, כולל אמצעי אכיפה ומשטור.
4. לטווח הקצר – לקבוע שיווינויות – העדפה מתקנת לפרק זמן קצוב בכל מקום שאין בו הוגנות מגדרית ושיווינויות.
5. לטווח הארוך – להטמיע במערכות החינוך ותרבות – עד ליום שלא יהיה צורך בהעדפה מתקנת.

בברכה

מיכל יודין – מייסדת ונשיאת העמותה

ד"ר עו"ד אורית רישפי לביא חברת ועד מנהל וסגנית וממלאת מקום יו"רית עמותת כ"ן

בשם חברות ועד מנהל העמותה

ד"ר מזל שאול - מנכ"לית עמותת כ"ן